

Kultur i ögonhöjd Gymnasiet

Stockholms
stad

Kulturförvaltningen

Barn och ungdomar som får utveckla alla sina språk, som blir lyssnade på och som får uppleva konst och kultur med alla sina sinnen – växer.

Att detta blir verklighet är ett ansvar alla vi som arbetar i Stockholm delar. Uppdraget definieras i Kultur i ögonhöjd, för, med och av barn och unga – Program för barn och ungdomskultur i Stockholms stad, som kommunfullmäktige beslutat om.

Mer inspiration och kunskap hittar du här i din Kultur i ögonhöjd-folder som tagits fram för att ge ett konkret stöd i vardagsarbetet.

Berit Svedberg
Berit Svedberg
Kulturdirektör

Anders Carstorp
Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Innehåll

Kultur – ett sinnligt läromedel	5
Vi har ett kulturuppdrag!	7
Kulan	8
Kulturmötet	10
Tio goda råd för ett lyckat kulturprojekt	12
Kanaler till mer kultur	15
Det går att bedöma och följa upp	17
Kulturombud	18
Verktyg för delaktighet	20
Lär dig mer om kultur!	21
Att resonera kring	23
Saxat ur läroplanen, nämndmål och Kultur i ögonhöjd	24

Kultur i ögonhöjd är stadens gemensamma barn- och ungdomskulturprogram som kommunfullmäktige har beslutat om. Programmet synliggör att vi som arbetar i staden har ett delat ansvar. Alla barn och unga som växer upp i Stockholm ska ha god och likvärdig tillgång till professionell kultur och till eget skapande, i hela staden, oavsett förutsättningar eller bakgrund.

Den här foldern är tänkt som en inspirerande Kultur i ögonhöjd-vägledning för att stödja skolans arbete med kultur. Här kan du hitta fakta och tips samt diskussionsfrågor om hur ni ytterligare kan utveckla kulturarbetet på din gymnasieskola.

Kultur – ett sinnligt läromedel

”Kultur för mig är lika viktigt som att andas... för att... Om jag skulle gå miste om mina händer, mina ögon, min hörsel och min förmåga att tala då skulle inte jag se någon mening med mitt liv. Om man inte skulle kunna höra musik, spela musik, se saker... det är ju en del av vår vardag. Det är vi.”

Elev årskurs 3

Mer än någonsin behövs en bro mellan skolan och den ”egenvärld” där våra unga befinner sig och där populärkulturen och nätet bildar norm för vad som är värt att veta. Det menar den tyske ungdomsforskaren Thomas Ziehe som lyfter fram den betydelse kultur och estetiska ämnen har. Konst och kultur kan bli startpunkten för ungas process att ta steget ut ur sin egenvärld. Unga behöver utmanas för att bli nyfikna på det som är främmande för dem.

Kunskap behöver en personlig förankring för att kännas intressant och motiverande. Att jobba med elevens alla sinnen genom en

bredd av intryck och uttryck kan öka lusten att lära. Den lärare som använder kultur som metod får se sin elevgrupp ur ett nytt perspektiv och kan studera hur de samarbetar, löser problem och använder sina förmågor. Kultur ska inte ses som grädden på moset, istället för traditionella läromedel, utan som det läromedel det är. Kultur och estetik kan vara ett kraftfullt verktyg i undervisningen eftersom inläring sker på olika sätt för olika individer.

Vi har ett kulturuppdrag!

Skolan har i uppdrag att kompensera för elevers olika förutsättningar. På så sätt ska alla få samma möjligheter och just de utmaningar de behöver för att nå så långt som möjligt. För att uppnå detta menar Skolinspektionen att eleverna behöver reflektera mer utifrån sina egna erfarenheter. Då kan deras intresse och motivation öka. Kopplar vi ihop dessa rekommendationer med vad som sker i klasser som arbetat integrerat med kultur, får vi syn på något viktigt. Detta har lärare och rektorer i Stockholm sett hos sina elever:

- **Ökad motivation för lärandet**
- **Ökad närvaro för elever med hög frånvaro**
- **Ökad förmåga att resonera, reflektera och analysera**
- **Större engagemang**
- **Eleverna får utveckla sin kreativitet, fantasiförmåga och skaparglädje**

Genom att arbeta med kultur kan eleverna bli mer intresserade av att lära eftersom reflektion är en central del av den skapande processen.

”Det är skolans ansvar att varje elev som har slutfört ett nationellt program kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje.”

SKOLFS 2011:144

För Tora Enkvist som gått på Globala gymnasiet är kulturen livsviktig:

– Det ger tillhörighet, trygghet, stresshantering, kreativt tänkande, entreprenörskap, ledarskap, samarbetsförmåga, förmåga att tänka utanför lådan och att våga testa sina gränser.

Tora menar att skolorna behöver bygga strukturerna för att underlätta för kreativa projekt eller konstnärliga föreningar. Sen är det elevernas tur att ta över.

Kulan

Låt Kulan förenkla för dig

Stockholm har ett rikt kulturutbud för dig och dina elever att ta för er av. Ta hjälp av webbplatsen Kulan så lär du dig att hitta i kulturdjungeln. Med Kulans sökfunktion kan du snabbt få överblick över det som passar dig och dina elever. Jobba gärna utifrån de handledningar som kulturaktörerna erbjuder.

Kulans utbud är kvalitetsgranskat både utifrån hög konstnärlig kvalitet men också utifrån förmågan att jobba tillsammans med skolan. Kulan innehåller också inspirations- och kunskapssidor liksom ett veckobrev med utvalda nyheter för skolan. Flera gånger per år anordnar Kulan möten för att stärka samarbetet mellan skolan och kulturlivet.

Att få uppleva en föreställning på en riktig scen innebär en viktig kvalitetsaspekt i sig, men ibland kan det vara lättare att få till det om kulturen kommer ut till din skola eller stadsdel. Om skolan skulle sakna en bra lokal kanske flera klasser kan gå ihop om att använda scenen på närmaste kultur-skola.

Kulan hittar du här
pedagogstockholm.se/kulan

Direkt till utbudet
kulturdirekt.se/kulan

Tips!

Boka in Kulans kulturombudsträffar tidigt på terminen

Tips!

Boka dina kulturaktiviteter via Kulan

Tips!

Använd Kulans Facebook om du har särskilda önskemål eller frågor till kulturlivet
Gilla Kulan på Facebook så får du utvalda tips

Tips!

Gå på utbudsdagar – datum hittar du i Kulans kalendarium

Kulans blogg hittar du här
pedagogstockholmblogg.se/kulan

50:-

Kulanpremien ger kvalitet med rabatt!

Använd dig av *Kulanpremien!* Den finns för att stadens barn och unga lättare ska kunna uppleva fri scenkonst och viss bildkonst. Kulanpremien ger en subvention på 50 kronor per barn och tillfälle. Kulturförvaltningen väljer ut aktuella upplevelser som håller hög kvalitet både vad gäller framförande och hur man samverkar med skolan. Du får det subventionerade priset direkt från kulturproducenten så långt biljetterna räcker. Det går att boka besöket långt i förväg om det förenklar din planering.

www.pedagogstockholm.se/kulan/kulanpremien

Skolans pengar till kulturuppdraget finns i skolpengen. För att göra det tydligt och enkelt har en del skolor en fast kulturpeng per elev eller en särskild pott som används till kulturupplevelser och till kulturombudets budget.

Kulturmötet

Konst och kultur har förmågan att lära oss något om oss själva och vår omvärld. Men det sker inte per automatik. Hur en konstupplevelse tas om hand kan avgöra hur känslan eller tolkningen landar hos eleven. Genom att förbereda och/eller efterarbeta en upplevelse kan var och en få större förståelse för sin egen tolkning.

Tips!

Att öppna nya världar
En handledning om att gå på teater av Karin Helander, föreståndare vid Centrum för barnkulturforskning.
skolscenen.riksteatern.se

Före

Förbered gärna en konstnärlig upplevelse genom att diskutera ett särskilt tema, lyssna på musik från en viss föreställning, läsa manus. Det handlar inte om att förstå, inte heller om att värdera om det är bra eller dåligt. Risken finns att eleverna svarar på ett sätt som de tror förväntas av dem eller att de måste svara "rätt".

Planera gärna det dina elever ska få uppleva tillsammans med kulturaktören. Ni har bägge stor kunskap och erfarenhet utifrån olika perspektiv. Tas allt detta tillvara kommer projektet att bli väl förankrat och framgångsrikt.

Efter

Ett sätt är att göra en minnesrunda efter upplevelsen – att reflektera kring tankar och associationer i gruppen som hjälper eleverna att minnas och inse hur olika vi kan uppfatta något konstnärligt, inget är fel. Vad såg du? Vad hörde du? Ljuset? Hur kände du dig? Vad tänkte du på? Låt eleverna få ha en egen konstnärlig upplevelse.

Läs mer www.regionteatervast.se/pratascenkonst/index.html

Kopplat till ett särskilt tema

En variant är att utgå från ett särskilt tema. Så här gjorde Lisa Eklöv, lärare i naturkunskap på Kärrtorps gymnasium, på tema genetik och människosyn.

Kulturinslag

- **Författarna** – teaterpjäs Unga Klara
- **(O)mänskligt** – workshop på Forum för levande historia
- **Expo** – föreläsning i aulan
- **Vårt förakt för svaghet** – teaterpjäs Stadsteatern Skärholmen

Utifrån lärobok och tidigare anteckningar fick eleverna följande frågor:

1. Anser du att de fyra inslagen ovan har något gemensamt? Motivera!
2. Vilket av inslagen har mest naturvetenskapligt innehåll? Motivera!
3. En del menar att dåtidens tvångssterilisering kan liknas vid nutidens fosterdiagnostik. Vad ser du som likheter respektive skillnader?
4. Herman Lundborg m.fl. var övertygade om att deras forskning var "sann". Hur kan vi veta nu att de hade fel?
5. Vi fördömer Lundborg, Hitler m.fl. Vad tror du folk om 50–100 år kommer att fördöma oss för, vi som verkar nu 2014?
6. Har de olika inslagen vi gjort gett dig ökad KASAM (Känsla av sammanhang)? Motivera.

"... Efter de här fyra inslagen förstår jag mig på det där om hur man delade in folk i raser förr och hur tuftt de som blev graderade till de sämre raserna hade. ... När jag började kände jag att det var meningslöst och att detta inte kommer ha något nytta, men jag hade fel! Jag har lärt mig jättemycket."

Rikard, ekonomi åk1, Kärrtorps gymnasium

10

Tio goda råd för ett lyckat kulturprojekt:

01. Planera projektet i samråd med eleverna

Resonera med eleverna och bestäm med dem hur projektet ska se ut, vad ska hända och vem som ska komma dit, innan projektet startar. Se till att det passar åldersmässigt och utifrån deras specifika horisont.

02. Planera projektet tillsammans med arbetslag och ledning

Ju bättre projektet är förankrat bland personalen desto större chans har projektet att lyckas. En eldsjäl som driver allt är fantastiskt men det kan vara sårbart om allt står och faller med en person.

03. Ha en gemensam träff med kulturutövaren och skolans pedagoger/ledning

Diskutera tillsammans vad ni vill ha ut av projektet, hur det ska genomföras och vad som förväntas av alla. Vilka roller ska kulturutövarna respektive personalen ha under lektionerna?

04. Var tydlig med skolans önskemål inför projektet

Vill ni arbeta med något särskilt tema? Vill ni knyta projektet till något specifikt i läroplanen?

05. Vad behövs från skolans sida i projektet – i form av material, teknisk utrustning etc?

06. Vilka resurser behöver kulturutövarna vad gäller utrymme, typ av lokal, el, bärhjälp etc?

07. Skriv ett avtal med projektets kulturutövare

Hur vill kulturutövaren få betalt? Har de en egen firma och kan fakturera? Kommer de att lägga på moms? Vill de bli anställda och hur fungerar det på din skola? När genomförs projektet? Koncetrerat under en tid eller utspritt under en termin?

08. Hur och av vem informeras skolans medarbetare om projektet?

Det behövs en kontaktperson på skolan för att ge stadga åt projektet.

09. Hur kan skolan långsiktigt använda projektets lärdomar, inspiration och resultat?

Kan man arbeta vidare på samma tema? Kan man få in det i flera ämnen?

10. Hur kan en utvärdering se ut?

Vad upplevde eleverna? Pedagogerna? Kulturutövarna? Hur tar man till vara erfarenheterna på bästa sätt så att nästa projekt kan bli ännu bättre?

Kanaler till mer kultur

Skolverket har tagit fram ett inspirationsmaterial där skolor över hela landet bidrar med sina erfarenheter av hur de har arbetat ämnesövergripande med kultur. Serien kallas *Estetik, kultur och skapande i undervisningen* och ger stöd bland annat kring språk, digitala verktyg och kommunikation. Ladda gärna ner eller beställ materialet.

www.skolverket.se/skolutveckling/larande/kultur-och-skapande

Ta gärna med klassen till Stockholms stadsbibliotek, en plats fylld av läsning och kultur. Stockholms stadsbibliotek erbjuder riktade satsningar mot olika årskurser. Där anordnas författarträffar, debattsamtal och där ges även fina utställningsmöjligheter för elevernas verk.

biblioteket.stockholm.se

Kulturskolan har under många år haft nära samverkan med stadens skolor. Genom att integrera skapande ämnen i undervisningen har nya vägar till lärande kunnat utvecklas. Erfarna kulturpedagoger kan komplettera ordinarie undervisning. Kulturskolan erbjuder färdiga eller skraddarsydda paket för din skola. Tipsa gärna dina elever med behov av särskilt stöd om Kulturskolans Resurscenter.

www.stockholm.se/kulturskolan

Mer inspiration

Danskonsulenten
www.danskonsulentdis.se

Film i skolan/Filminstitutet
www.sfi.se/sv/filmiskolan

Filmkonsulenten
www.filmstockholm.sll.se

Kemilärarnas
resurscentrum/
Kemihistoriska tablåer
www.krc.su.se

Radioteatern
www.sverigesradio.se

Statens medieråd
www.statensmedierad.se

Utbildningsradion
www.ur.se

Östra real och Hjulsta
grundskola samarbetar
kring ALMA-priset
www.vardensalma.se

"När kulturen knackar
på skolans dörr"
av Ulla Wiklund

Läs-
tips!

Det går att bedöma och följa upp

Skolans kulturarbete ska bedömas och följas upp precis som annat innehåll i läroplanen. I varje skolas kvalitetsredovisning ingår att redovisa hur kultur i skolan fungerar och i någon form av handlingsplan. Även frågan om eleverna är nöjda med kulturarbetet eller inte ska få ett svar.

Eva Hjern-Winiarski, lärare i religion och svenska på Östra Real, menar att:

– Elever som producerar kunskap lär sig sammanhang och djupkunskaper på ett helt annat sätt än elever som konsumerar kunskap. De lyssnar på ett annat sätt om de själva får konkretisera och gestalta. Ges de också möjlighet att nå ut till en publik tänjer de sig till nivåer vi inte ser i klassrummet, säger Eva.

Sätten att synliggöra resultatet av elevernas produktion är många,

på skolans webb, ha vernissage för föräldrar, på biblioteket, på Wikipedia eller göra en show. Vissa skolor har byggt upp årliga ”kulturtraditioner” som stärker sammanhållningen och låter elevernas olika kompetenser komma till sin rätt.

Två lärare som medverkat på Kulans mötesplatser är Ylva Pettersson från Katedralskolan i Skara och Malin Appelloff på Blommensbergsskolan i Stockholm. De arbetar systematiskt med estetiskt lärande och kultur integrerat i undervisningen. Ta gärna del av hur de arbetar och hur de bedömer elevernas arbete. Sök efter Ylva Pettersson på:

tuben.edu.stockholm.se

Malins presentation kallas *Tema elevens val på Blommens* och hittas via din sökmotor.

Tips!

Ta fram ett gemensamt dokument för genomförda kulturaktiviteter.

Låt kulturen få en egen planeringsdag om vad var och en ska göra för att nå målen i Kultur i ögonhöjd.

Gör en utvärderingskonferens om året som gått. Nådde vi dit vi ville? Vad gjorde vi bra/mindre bra?

Kulturombud

Kulturombudet – skolans kultur-motor

På din skola finns minst ett kulturombud. Uppdraget ser olika ut och ibland finns en budget. Kulturombudet är en slags kulturambassadör som stödjer sina kollegor med tips och råd och omvärldsbevakning. En studie som Malmö gjort visar att i de skolor där kulturombudet haft tid för sitt uppdrag och särskilt avsatta resurser, har ett framgångsrikt utvecklingsarbete uppnåtts.

Den som är kulturombud bjuds in till kulturombudsträffar, mötesplatser och utbudsdagar för att ta del av inspirerande exempel eller annan kunskap som en löpande fortbildning.

Med tiden bygger kulturombudet upp en gedigen kunskap om hur skolan på skilda sätt kan arbeta med kultur.

På så sätt blir kulturombudet en viktig katalysator som bidrar till att stärka hela skolans utveckling.

Tips till dig som är kulturombud!

Sprid info med e-post och sätt upp bilder vid kopiatorn där alla är. Satsa på färgstarkt och något som fångar blicken. Tipspärm.

Sprid information om och ta upp kultur på arbetslagsmöten.

Samla kontaktuppgifter på skolans webb för enkla erfarenhetsutbyten lärare emellan.

Bilda en kulturgrupp med breda ämneskompetenser.

Bidra med kulturinnehåll till skolans studiedagar.

Samla på genrepbiljetter och erbjud skolan som proppublik.

Undersök Kulans webb tillsammans med dina kollegor. Tipsa om Kulans veckobrev.

Ta med dig några kollegor till Kulans mötesplatser – det brukar finnas plats...

Kulturkort

Kulturombudet får ett Kulturkort som kan ge fritt inträde eller rabatt till kulturarrangemang. På stadens mötesplats för kulturlivet och skolan, Kulan, står det vad Kulturkortet ger. Kulturombudet får också Kulans veckobrev med handfasta tips på vad som händer på kultur och skola-fronten i Stockholm.

Kulan hittar du här
pedagogstockholm.se/kulan

Direkt till Kulans utbud
kulturdirekt.se/kulan

Kulans blogg hittar du här
pedagogstockholmblogg.se/kulan

Verktyg för delaktighet

Skolans delaktighets- och inflytandearbete kan ta många olika vägar. Många elever är duktiga på att hantera digitala verktyg som skolan kan utgå ifrån och utveckla. Kanske vill några bilda ett kulturråd som är med och planerar kulturprojekt. I rapporten *Barn, kultur och kulturutbud – förutsättningar och förväntningar*, av Centrum för barnkulturforskning, uttrycker gymnasieelever en stark önskan om att bli lyssnade på vad gäller vilken kultur de tar del av och på vilket sätt. Eleverna talar om hur skolan kan bli bättre på att använda sig av kultur i undervisningen. Rapporten kan vara ett stöd i arbetet med att involvera dina elever.

Tips!

Demokratiakademin har arbetat med delaktighet tillsammans med skolor i Farsta. Läs om deras samarbete i boken *Att bygga en demokrati i skolan*. Barnombudsmannen har tagit fram en lättillgänglig metod kallad *Unga direkt* på webben. Det är en lättillgänglig metod om hur man lyssnar på barn och ungdomar som Barnombudsmannen har tagit fram på webben.

Barnombudsmannen

www.barnombudsmannen.se/unga-direkt

Demokratiakademin

www.demokratiakademin.se

Gör barn starkare

www.skl.se

Lär dig mer om kultur!

För att känna sig trygg i mötet med kulturaktörer och kunna använda estetiska uttryckssätt i sin undervisning krävs kompetens och övning. Ett sätt är använda en del av fortbildningstimmarna. Kulturaktörer kan bjudas in till skolans studiedagar. En annan variant är att genomföra workshops med konstnärer eller kulturpedagoger på en arbetsplatsträff.

Utgå ifrån Skolverkets material *Estetik, kultur och skapande*. Det är ett konkret verktyg som hjälper skolan att komplettera och utveckla undervisningen med kultur.

Utnyttja *Mediatekets* bredd av kurser om lärande med kulturkoppling. Stockholms musikpedagogiska institut fortbildar pedagoger i skapande dans, rytmik och rörelse som ger högskolepoäng.

På *Kulan* hittar du lärarkvällar som erbjuds av kulturaktörer och institutioner. Följ *Kulans* veckobrev och Facebook så håller du dig uppdaterad.

Medie- och informationskunskap krävs för att kunna hitta och kritiskt värdera information och att själv skapa innehåll på nätet. Använd *MIK-rummet* som Statens medieråd som tagits fram för att förenkla skolans mediearbete.

Tips!

Barn, kultur och kulturutbud – förutsättningar och förväntningar av Centrum för barnkulturforskning, Stockholms Universitet

Estetik, kultur och skapande

skolverket.se/skolutveckling/larande

Kulturrådets barn- och ungdomskulturwebb

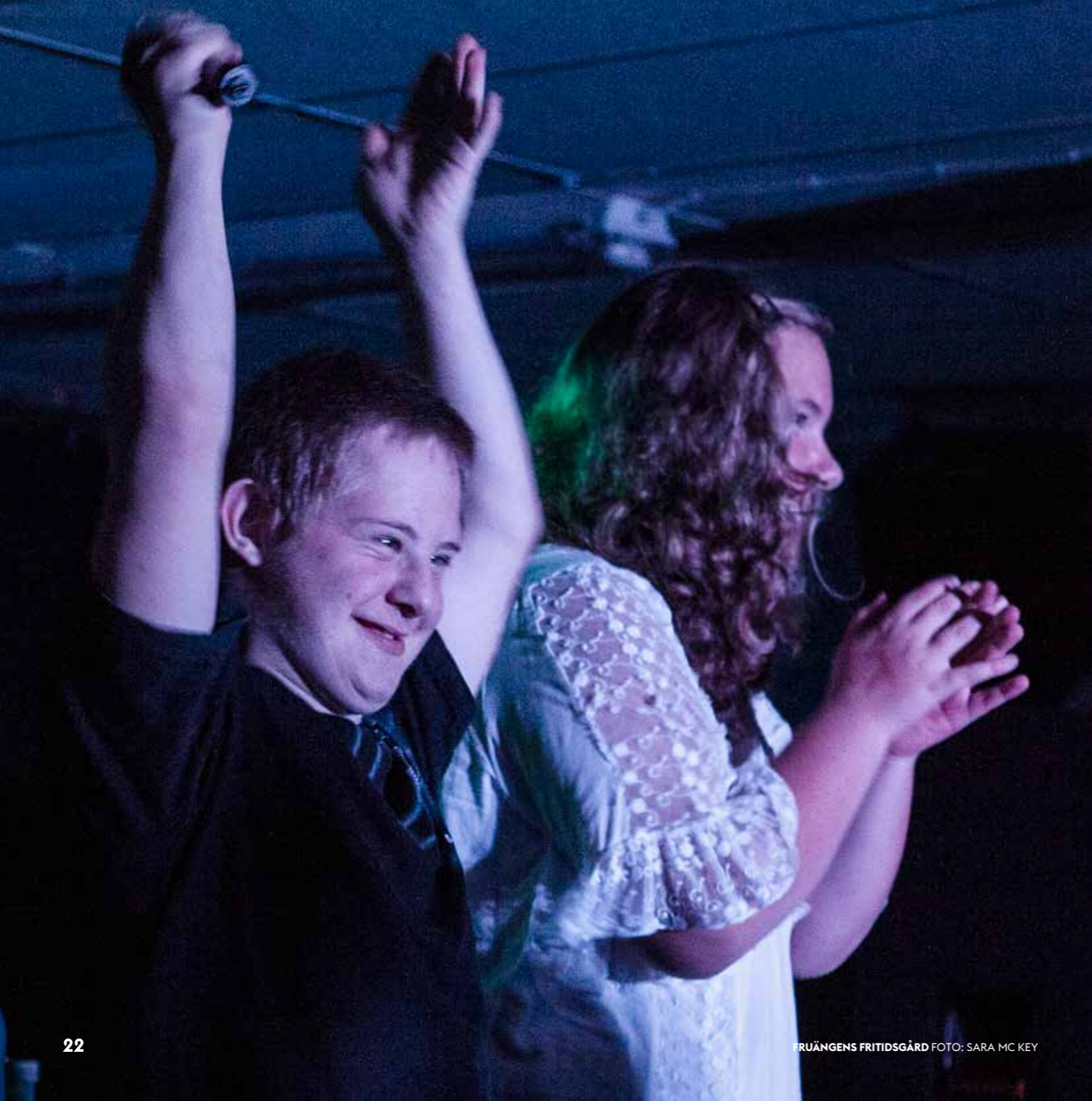
www.bolla.se

MIK-rummet

www.mik.statensmedierad.se

Skolscenen hos Riksteatern

www.skolscenen.riksteatern.se

Att resonera kring

- 1 Hur arbetar vår skola för att nå målen i Kultur i ögonhöjd? Utgå ifrån nämndmålet att eleverna upplever och deltar i kulturlivet.
- 2 Vad skulle en kulturgaranti kunna innebära långsiktigt?
- 3 Behöver vår skola en kompetensutvecklingsplan med kulturperspektiv?
- 4 Hur arbetar vi med skapande, kunskapssökande, kommunikation och lärande?
- 5 Hur följer min skola upp kulturupplevelser?
- 6 Hur kan kulturombudens kunskap användas bättre för att stärka skolans utveckling?
- 7 Hur kan jag och mina kollegor ta del av varandras kunskap om kultur i lärandet?
- 8 Hur kan elevernas erfarenheter och egen historia användas som utgångspunkt i undervisningen?
- 9 Hur kan eleverna på vår skola utveckla förmågor som kreativitet, nyfikenhet och självförtroende och på så sätt främja entreprenörskap?

Saxat ur läroplanen, nämndmål och Kultur i ögonhöjd

Kultur i ögonhöjd bygger bland annat på FN:s barnkonvention och gymnasiets läroplan. I läroplanen står bland annat att det är skolans ansvar att varje elev som har slutfört ett nationellt program kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje. Eleven ska också kunna hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden.

Utbildningsnämnden Nämndmål 2014

Eleverna upplever och deltar i kultur- och idrottslivet

Förväntat resultat

Alla elever får ta del av kulturupplevelser och professionell kultur. Eleverna är inte bara mottagare av kultur utan är också aktiva utövare och ges möjligheter till eget kreativt skapande genom olika uttrycksformer. Kunskaper och erfarenheter inom kulturområdet utgör ett värde i sig och främjar de kreativa och konstnärliga förmågorna. Att integrera kultur och estetiska läroprocesser i andra ämnen bidrar också till elevernas lärande och utveckling och är ett sätt att öka måluppfyllelsen.

Kultur i ögonhöjd

Mål 1

Alla barn och unga i Stockholm har god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser.

Alla barn och unga i Stockholm har goda och likvärdiga möjligheter till eget skapande tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor.

Det är en demokratisk rättighet för barn och unga att ta del av och utforska konstnärliga uttryck och kultur i alla dess former. Barn och unga har även behov av kultur i form av eget skapande och som upplevelse för att bygga sin egen identitet.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att det inom förskole- och fritidsverksamhetens ram finns platser, lokaler, personal och verksamhet som möjliggör för barn och unga att möta det professionella kulturlivet och att utöva eget skapande. Utbildningsnämnden har motsvarande ansvar vad gäller kulturverksamhet inom grundskolan och gymnasieskolan i enlighet med gällande styrdokument.

Målet mäts enligt följande

- **Andel barn och unga som anser att de kan gå på kulturarrangemang som de upplever som attraktiva.**
- **Andel barn och unga som anser att de deltar i kulturverksamheter som de upplever som attraktiva.**
- **Antal kulturprogram som erbjuds barn och unga.**
- **Antal nämnder och bolagsstyrelser som har utformat handlingsplaner för sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.**
- **Andel föräldrar som är nöjda med det kulturutbud som erbjuds deras barn i förskolan, skolan och på fritiden.**

Mål 2

Kultur, estetik och eget skapande är en integrerad del i lärandet

Barn och unga i stadens förskolor, grundskolor och gymnasieskolor ska få uppleva respektive skapa konst och kultur i möte med professionella kulturutövare som en integrerad och kontinuerlig del i vardagen. Kultur och estetiska läroprocesser ingår i skolans kunskaps- och demokratiuppdrag och ska användas för att stödja barnens lärande och utveckling.

Utbildningsnämnden, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att skapa strukturer för dialog och samverkan mellan förskolan, grundskolan, gymnasiet och det professionella kulturlivet, bland annat genom Kulan.

Målet mäts enligt följande

- **Antal förskolor respektive skolor som i sina ordinarie arbetsplaner fört in sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.**
- **Andel elever som tar del av ett utbud av professionella kulturutövare i förskolans respektive skolans regi.**

Mål 3

Barn och unga har inflytande över och delaktighet i sitt eget kulturliv

Barn och unga i staden ska ges möjlighet att påverka sina kultur- och fritidsaktiviteter. Att vara delaktiga och utöva inflytande är en del av deras demokratiska rättigheter. Det är i barnens och ungdomarnas vardag; i förskolan, skolan och fritidsverksamheterna som förutsättningarna för delaktighet och inflytande kan skapas. Reell delaktighet innebär att barn och unga tillfrågas och att de får inflytande över de beslut som tas. På så sätt kan barnperspektivet göras tydligt och vuxnas kompetens vad gäller barn och unga växa.

Alla berörda nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att utveckla former för att stärka barns delaktighet och inflytande. Delaktighet och inflytande leder till ökad självkänsla, växande och ansvarstagande.

Målet mäts enligt följande

- **Andel barn och unga som upplever att de kan påverka sina kultur- och fritidsaktiviteter.**

Den här foldern är en av fyra vägledande guider i arbetet med stadens barn- och ungdomskulturprogram, Kultur i ögonhöjd.

Ladda ner dem gratis på: www.stockholm.se/kulturiogonhojd

Har du frågor eller vill beställa material kontakta:

ulrika.lindblad@stockholm.se

tel. 08-508 319 89

Text: Ulrika Lindblad
Produktion: Small World
Grafisk design: Karin Nilsson/Small World
Omslagsfoto: Vibe/Shutterstock
Tryck: TMG Sthlm, Stockholm, 2014

Du håller just nu en guide till Kultur i ögonhöjd i din hand. Guiden har tagits fram för att underlätta för dig att arbeta med det kulturuppdrag du har i din verksamhet. Kommunfullmäktige beslutade i november 2013 om stadens program för barn- och ungdomskultur, Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga.

Alla som arbetar med barn och unga i Stockholm har ansvar för att barn och unga får möjlighet att uppleva kultur, får uttrycka sig genom att skapa och får vara delaktiga.

Så läs, diskutera och gör. Vi har ett kulturuppdrag!